

مهمانان

مهمان در فرهنگ اسلامی کرامتی ویژه دارد. خدا در قرآن از گرمی داشتن مهمان در سیره ابراهیم خلیل چنین خبر می دهد: آیا داستان مهمانان ابراهیم، آن فرشتگان ارجمند، به تو رسیده است؟ آن گاه که بر او وارد شدند و سلام گفتند. ابراهیم نیز به آنان سلام داد و پیش خود گفت: اینان مردمی ناآشنا و بیگانه اند. پس بی درنگ و پنهانی نزد خانواده اش رفت و طولی نکشید که گوساله ای فربه و بریان شده آورد و آن را نزدیکشان برد و به گمان اینکه آن ها بشنوند، گفت: چرا نمی خورید؟ همچنین گرمی داشتن و دفاع از مهمانان را در سیره لوط پیامبر این گونه گزارش می دهد: ((و پیش از آنکه لوط را از این امر باخبر کنیم، مردم شهر، در حالی که از ورود جوانانی زیباچهره شادی می کردند، به سوی خانه لوط آمدند. لوط به آنان گفت: اینان مهمانان من اند، مرا رسوا مکنید. از خدا بترسید و مرا خوار و شرمسار نسازید)).

در آیه ای دیگر انصار را که در فقر و تنگدستی مهاجران را به مهمانی پذیرفته بودند چنین می ستاید: ((... آنان مهاجران را که به سوی آن ها آمدند دوست می دارند و در دل خودشان هیچ نیازی به آنچه به فقرا داده شده، احساس نمی کنند و هر چند به چیزی نیازمند باشند باز مهاجران را بر خود در آن چیز مقدم می دارند و هر کس از خوی بخل و حرص نگاه داشته شود، پس آنان رستگاران اند)).

لزوم اکرام مهمان

امام صادق (س) فرمود: فاطمه (س) نزد پیامبر (ص) از برخی از امور خودش به پدرش شکایت آورد. رسول خدا (ص) نوشته ای به وی عطا کرد و فرمود: آنچه در این است بیاموز. در آن نوشته بود: ... هر کس به خدا و روز قیامت ایمان دارد مهمانش را گرمی بدارد.

امیرمؤمنان (س) فرمود: مهمانت را گرمی بدار اگرچه حقیر باشد.

مهمانی بر پیامبر (ص) وارد شد چیزی نزد خانواده اش برای پذیرایی نبود. مردی از انصار آمد و آن مهمان را به خانه خود برد و غذایی پیش روی او نهاد و دستور داد همسرش چراغ را خاموش کند. او نیز دستش را به سوی غذا دراز می کرد تا وانمود کند که غذا می خورد تا مهمان غذایش را بخورد. صبح هنگام رسول خدا (ص) به او فرمود: خدا از رفتارت با مهمان به شگفت آمد و آیه ایثار نازل شد: ((و بر خودشان مقدم می دارند، اگرچه سخت به آن نیازمند باشند)).

امام صادق (ع) فرمود: دست دو گروه از دزدان قطع نمی شود: کارگر و مهمان، زیرا آن دو امین صاحبخانه بوده اند.

رسول خدا (ص) به امیرمؤمنان فرمود: ای علی! مهمان را گرمی بدار اگر چه کافر باشد.

رسول خدا (ص) فرمود: هرگاه مردی به شهری وارد شد او مهمان همکیشان خود از اهالی آن شهر است تا از آنجا کوچ کند.

ادب مهمان نوازی

استقبال و بدرقه: امام باقر (ع) فرمود: به کارگیری مهمان جفاست؛ هرگاه مهمان بر شما وارد شد او را یاری کنید [تا ره توشه خود را جابه جا کند] و هرگاه کوچ می کند وی را یاری نکنید، زیرا از فرومایگی است (چون نشان نشاط شما از رفتن اوست) و او را از ره توشه بهره مند سازید و ره توشه اش را نیکو کنید، زیرا از بخشندگی است.

رسول خدا (ص) فرمود: از جمله حقوق مهمان این است که وی را موقع خارج شدن از حریم و اندرونی خانه همراهی کنی.

برگرفته از مفاتیح الحیة اثر عبدالله جوادی آملی

معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشکده فناوری های نوین پزشکی